

Spis treści

Wstęp	5
<i>Rozdział I</i>	
Koniec świata średniowiecza	9
<i>Rozdział II</i>	
Sytuacja w Kościele katolickim w późnym średniowieczu: upadek wiary czy kryzys wzrostu potrzeb religijnych?	38
<i>Rozdział III</i>	
Zbyt lekkie brzemie grzechu pierworodnego	62
Z powrotem do Kościoła Apostołów i pierwszych chrześcijan	63
Trwogi Marcina Lutra	68
Konsekwencje zasady tylko wiara (<i>sole fide</i>), tylko Chrystus (<i>solus Christus</i>)	73
Tylko Biblia	75
Konsekwencje zasady tylko Biblia (<i>sola scriptura</i>) ..	78
Powszechne kapłaństwo	84
Konsekwencje zasady powszechnego kapłaństwa ..	86
Inni wielcy reformatorzy i twórcy nowych nurtów religijnych w chrześcijaństwie	88
Podsumowanie różnic między katolicyzmem a reformacją	93

Rozdział IV

Polska przed reformacyjną burzą	98
Późnośredniowieczne herezje w Polsce: husytyzm . .	99
Antyheretyckie spory na Akademii Krakowskiej . . .	106
Świadomość konieczności reform w Kościele	109

Rozdział V

Reformacja w Polsce. Pierwsze lata	120
Prusy Królewskie	121
Protestantyzm na ziemiach zakonu krzyżackiego oraz w Prusach Książęcych	130
Śląsk i Wrocław w początkach reformacji	135
Luter w Wielkopolsce	142

Rozdział VI

Humaniści wobec sytuacji w Kościele katolickim i ha- seł reformacji. Pierwsze próby zmian w Kościele	146
Dwuznaczna postawa humanistów wobec religijnych kontestatorów	148
Paweł III – humanista, reformator, papież	150
Polski humanizm z biskupiego starania	155
<i>Polonia mea est</i>	163

Rozdział VII

Bracia: czescy, polscy, litewscy	168
Jednota braci (bracia czescy)	168
Bracia czescy w Polsce	171
Bracia polscy zwani arianami	177
Spory w małopolskim ruchu kalwińskim	178
Spory w Zborze Mniejszym	183
Wyznaniowi autsajderzy	189

Rozdział VIII

Kościół katolicki w Polsce w przeddzień reform tryden- ckich oraz wobec „nowinek religijnych”	197
Reformatorskie synody pierwszej połowy XVI wieku. Prymas Jan Łaski i Stanisław Hozjusz	198

Majętność hierarchów Kościoła. Sytuacja duchowego „proletariatu”	203
Pierwsze potyczki z herezją. Rola Stanisława Hozjusza	208
Pierwsze przejawy wzrostu świadomości religijnej wśród osób świeckich. Modlitwy w języku polskim i pierwsze przekłady Biblii	212
„Polskie inkwizycje”	216

Rozdział IX

Apogeum reformacji w Polsce	221
Protestantyzm na Litwie	221
Protestantyzm w Małopolsce	229
Luteranizm w Wielkopolsce	233
Luteranizm w Prusach Królewskich	239
Luteranizm w Prusach Książęcych	247
Luteranizm na Mazurach	253
Luteranizm na Śląsku	257
Zmierzch znaczenia reformacji w Polsce. Dlaczego upadła?	260

Rozdział X

Problem tolerancji. Innowiercy wobec katolików i siebie nawzajem	266
Poza Kościołem nie ma zbawienia	266
Reformacja wobec przeciwników religijnych	272
Wspólnoty wyznaniowe wobec Kościoła katolickiego w Polsce	277
Tak zwana tolerancja	283
Protestanckie wichrzenie w państwie	287
Kościół narodowy	291
Próby unii między kalwinistami i braćmi czeskimi	296
Stosunki między luteranami, braćmi czeskimi i kalwinistami przed synodem w Sandomierzu w 1570 roku	300
Reformacja wobec braci polskich	303

Próby budowania jedności w polskim nurcie reformacyjnym	306
Synod w Sandomierzu i Zgoda sandomierska 1570 .	309

Rozdział XI

Król oraz Kościół wobec reformacji	316
„Posługa myślenia” krakowskich uczonych	317
W interesie państwa i wiary	320
Zygmunt II August i reformacja	326
Stary Kościół budzi się	334
Kościół katolicki nabiera sił	341
Heretyk – bliźnim	346
Konfederacja warszawska 28 stycznia 1573 roku . .	351
Unia brzeska 1596 roku	357

Zakończenie	362
Wybrane pozycje bibliograficzne	367